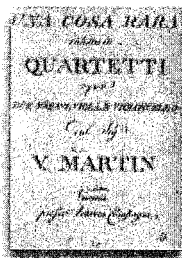

VICENTE MARTÍN I SOLER → Un músic valencià de projecció europea

>>

il·luminisme revolucionari, tenien una aspiració comuna: la de donar al melodrama un impuls dramàtic, però mentre uns defensaven el melodrama de la frivolitat d'una música entesa com a simple divertiment, els altres el defensaven de la retòrica vana, pròpia d'una mitologia i d'un classicisme als quals la nova burgesia era completament insensible». La llàstima va ser que Martín i Soler no visquera un segle més tard, amb la nova llibertat dels músics, la qual cosa li haguera permès de compondre una música més personal i no tan mediatitzada pels gustos dels monarques que l'acollien en cada moment (pensem, per exemple, que l'òpera citada, *L'heroi desafortunat...* té un deficient llibret de la tsarina Caterina II, a la qual havia d'agradar si volia continuar treballant per ella).

A València, la figura del músic havia quedat amagada fins que no el rescatà l'estrena de la seua òpera més viva i ben orquestrada, *Una cosa rara*, el març de 1992, al Teatre Principal. Des de llavors, alguns fragments de les obres del nostre músic s'interpreten dins dels repertoris clàssicistes de les orquestres de tot l'estat espanyol, la terra que li donà el malnom i d'on va eixir amb només vint-i-dos anys cap als teatres napolitans.

Portada de la partitura de l'adaptació de l'òpera per a quartet de corda.

Un moment de «Una cosa rara», representada en València en 1992.

GRAN ÈXIT. «Una cosa rara» fou estrenada a Viena el 1786.

«Una cosa rara»

M. I. L'etapa vienesa de Martín i Soler va donar com a fruit, entre altres, una òpera que, per l'èxit que va tenir, rivalitza amb les del mateix Mozart, el qual en va incloure un fragment dins del seu Don Giovanni. És *Una cosa rara*, que va compondre el valencià en col·laboració amb el llibretista Da Ponte. D'ençà de l'estrena a Viena el 1786, la història que conta i les melodies que dibuixen aquesta singular òpera bufa foren conegudes arreu dels teatres d'òpera europeus:

Situem-nos a Sierra Morena, al llogaret d'Adra. Lilla, una jove i bonica «serrana», veu passar el seguici de la reina, que torna de cacera, i li demana ajuda: la volen casar amb el governador del poble, però ella només estima Lubino, el pastor. La reina li promet ajuda, però mentre parlen, el príncep s'adona de la bellesa física de la xica i se n'enamora bojanament. Lilla aconsegueix, malgrat tot, de casar-se amb Lubino, però haurà de lluitar contra l'afany del seu germà Tita de casar-la amb el Podestà i contra l'amor del príncep. Però tot plegat no acaba ací. El príncep, una ve-

gada casada, li demana que siga la seua amant, cosa que la virtuosa Lilla rebutja de seguida. L'assetjament a què el príncep i l'escuder Corrado sotmeten Lilla i l'esposa de Tita, Ghita, acaba en una lluita que resolen els marits, i després de la qual demanen explicacions a la reina pel mal comportament del fill. Corrado és explusat del regne i tots plegats es reconcilien en una gran festa que podríem titular «l'excepció confirma la regla» perquè, malgrat que Lilla ha rebutjat dues vegades les proposicions d'un príncep (*Una cosa rara*), l'òpera acaba afirmant que «la fidelitat de les dones és com l'au fènix: tots diuen que existeix, però ningú no sap on és».

La història i les melodies d'aquesta òpera bufa foren conegudes arreu dels teatres europeus